

Pretulu prenumeratiunei
pentru partile Austriei si
Ungariei: pe 1. anu 4 fl.
pe 1/2 anu 2 fl. v. a.
pentru alte tieri 5 fl. la
anu.

S PERANTIA.

Banii de prenumeratiune
si corespundintiele sunt
de a se adresá franco
catra Redactiunea „Spe-
rantiei“, la Aradu, strat'a
Capelei, Nr. 26.

Fóia literaria-bisericesca.

Organulu teologiloru romani din Aradu.

Foi'a acést'a sub redactiunea colegiale a membriloru societatii de leptura si sub auspiciile superioritatii scolastice
ese de doue ori la luna. anume la 1. si 15. a fiesecarei lune.

 Domnii prenumeranti, cari au avutu gentilétia
a prenumerá foi'a nóstra si inca n'au tramesu pretulu
de prenumeratiune din semestrulu espiratu, precum si toti
cei restanti din anulu trecutú 1871. sunt rogati a ni tramite
sumele cu cari ni datoiescu, de órace si noi numai astfelu
potemu suportá spesele tiparirii.

REDACTIUNEA.

Ecou la „Unu cuventu in caus'a reuni-
unei clerului“ din nr. 11. alu „Sperantiei.“

Ide'a si cuventulu de „reuniune“ e unu lueru
vechiu si de tóte dilele la popórele mai civilisate,
dicu cá e vechiu si de tóte dilele in tierile consti-
tutionale, unde nu este stavila contra desvoltatiunei
a nici unui ramu de cultura séu progresu; a deca in
acele tieri unde omului-i este iertatu a fi omu*) si
facia cu acést'a iertare pretinde dela fiesce carele
ca se propasiésca cu tempulu in care vietuesce:
cá-ci la din contra elu singuru si-dictéza mereu
sentinti'a de mórte; si unulu ca si acel'a o si meritéza.

Noi romanii — in genere disu — inca nu avemu
deplina constitutiune in acést'a patria stravechia si
ereditaria; dara in specia preotimea si astadi, pe
unele locuri — cutezu a dice, si totu odata in
casu de lipsa si a documentá — cá pórtá in gru-
mazi lantiulu celu mai negru alu absolutismulu
vechiu.

Ce e dreptu biserica nóstra e constitutionala
are o lege ce se numesce: „Statutul organicu;“
onóre si respectu acestei legi constitutionale! e

*) Pentru-cá eu numai pe acela lu-recunosca de omu, care nu
traese numai dapa instinctu, cáci acést'a o facu si animalele, ei care
se nesusec in tóta dit'a a dá semnu, cá e creatu dupa chipulu si ase-
menarea lui Ddieu, si face in totu minutulu ceva pentu de a corespunde
conditiunei pentu care l'a creatu Ddieu. Cor.

buna déca s'ar aplicá si s'ar urmari dupa densa
asia precum a cugetatu aceia cari a facutu „Statu-
tulu;“ dara te umple gróz'a de abuzurile si scanda-
lurile ce le facu unii omeni fára de caracteru si
fára de omenia din acést'a lege constitutionala si buna.
Eu sum preotu numai de diumetate de anu si asi
poté anumerá abuzuri peste abuzuri, din cari déca
capii nostri, cari a facutu statutulu, nu voru luá acele
in consideratiune si din candu in candu nu voru mai
esmite câte o esplicatiune langa unii §§. din cari
ómenii interesulu scotu nescari esplicatiuni false si
pe bas'a acelora facu scandale din legile biserice
nóstre. — Dara se nu me abatu dela obiectu. Am
disu, cá preotimea si astadi e sub absolutismu, intie-
legu absolutismu constitutionalu, care déca lu-luamu
bine in socotinti'a e cu multu mai reu de câtu
absolutismulu celu vechiu séu puru; absolutismu
constitutionalu este: dulce-acru (sarbadu): *legatu
la ochi in arsit'a sórelui; — incuiétu in casa
libertatii; se mai póte asemená absolutismulu consti-
tutionalu cu o gradina provediuta cu tóte dulcetiu-
rile, si productele pamentulu si acea gradina e
donata prin contractu de proprietariulu ei unai omu,
poporulu ca se o folosésca si se se hranésca din
ea; asia omulu falosu de o proprietate asia frumósa
merge in gradina si-si alege cutare fructu care i
postesce gustulu seu si-lu rupe p. e. dupa pomu cu
cea mai mare finétia si grige ca se nu vateme po-
mulu, si nu a ruptu pórn'a bine pana éta la spatele
sale unu cine-va si-i rade o palma, lu-injura etc.
Omulu arata contractulu si spune cá la pomu are
totu dreptulu, bine, bine! dice cela ce i a datu palm'a
dar nu vedi cá ai ruptu créng'a si aceea nu este
iertatu; omulu nevinovatu se scusa: cá elu nu a
ruptu, pentu cá pomulu e intregu, ci elu a
ruptu-fructulu cu cea mai mare finétia; aceste tóte-su*

n zadaru aidi la judecata! merge si acolo lu-inchide nevinovatu etc.

Si ca preotimea sè se scia orientá si folosi de dreptulu ei constitutionalu si se scape de absolutismulu-constitutionalu: *e de lipsa ca sè se intrinésca in reuniuni*, si cu poteri unite se lucre pentru desvoltarea constitutionalismului curatu, ca asia devenindu in puterea dreptului seu, ca dupa unu zidu tare si forterétia propria se apere drepturile bisericeii nóstre, care vinu atacate pré adesu. Deci: „*Luminézate! luminézate! noule Ierusalime, cà a Dnului marirea preste tine a stralucitu:*“ si de nu te vei luminá cà-ci dupa lumina vine intunerecu, dupa dia vine nópte.

Dara eu sum convinsu cumca preotimea nóstra de multu s'ar fi apucatu si si-ar fi formatu *reuniuni*, fàra nu a cutezatu nici unulu ca se ièe iniciativ'a, preferindu-o aceea cutarui superioru, care dupacum se observa, mai dragu i-ar fi fàra de acelea. O dicu acésta din acelu motivu, càci eu nutrindu in mine acésta idea, si impartasindu-o cu mai multi dni din cleru — inea ca teologu, dupa ce m'am hirotonitu de preotu am si facutu pasii necesarii pentru infiintarea unei „*Reuniuni preotiesci*.“ am propagatu acésta idea in tóta di'a si cu tota ocaziunea si nu am aflatu unu singuru preotu, care sè se fia retrasu séu opusu la infiintarea unei „*Reuniuni*.“ ba unii esclamau cu doru „*Dómnne ajutate! cà-ci numai asia déca ne vomu lupta noi pentru noi, vomu poté sperá unu viitoriu mai imbucuratoriu dela organizatiunea cea noua, éra din contra no!*“

Asia e dniloru preoti! nu e tempu de perdutu: numai o minuta sè se tréca cu indiferentismu, si va suná ór'a a 12-ea, *si va veni Mirele, care aflandu-ne ne pregatiti cu lampele nóstre pentru secululu presinte, vomu primí respunsulu jeteloru celoru lenóse din St. scriptura.*

Preotimea romana gr. or. din luncile Aradului (prot. Chisineului) însufletita de idéa Reuniunii, in 7-lea Maiu a. c. a si tienutu o conferintia in Siepreusiu pentru acestu scopu sublimu; cu care ocaziune s'a hotaritu, ca: sè se recerce Dnulu protopopu districtualu, pentru de a conchiamá pre toti preotii din protopresviteratulu Chisineului la o conferintia generala pentu constitutuirea Reuniunii.

De atunci a fostu conchiamati membrii sinodului prot. inse din cause noue necunoscute Dnulu protopopu nu a satisfacutu recercarei conferintiei din

Lunca;*) s'a promis totusi, cà cu ocaziunea convocarei altui sinodu va satisface, ce de si cam tardiu dara totusi vomu fi multumiti. Numai Ddieu se ni ajute!

Cu permisiunea onoratei Red trimitu spre publicare si epistol'a de adresa a conferintiei mentionate, din acelu motivu, ca si ceialalti dni protopopi binevoindu a o primí de a loru, se nu intardia de a luá pasii necesarii pentru infiintarea reuniuniloru protopresviterale inea in anulu curinte ca asia pe anulu viitoriu se potemu infiintá o „*Reuniune generala a Eparchiei aradane*.“ Éta adres'a :

Reverendissime Dnule Protopresvitere!

De óra ce scimu, cumca lumea si-continuaza cursulu seu naturalu, si fàra de a se uita napoi; tempulu sbóra cu aripele sale gigantice, si toti aceia cari corespundu metei temporale se invrednicescu de a poté primí premiulu gloriosu alu seculului in care traescu: desteptandu-ne si uitandu-ne si noi in prejuru nostru, ce amu observatu? Amu observatu acelu tristu adevéru, cà noi nici pâna in diu'a de astadi nu numai cà nu procedemu pe o cale cu cei din giurulu nostru, cari se' nesuescu la aceea meta, ci nici cà ne pregatimu de a poté urmá esemplului loru si pretensiunei spiritului tempului modernu, ca asia se ne potemu bucurá si induleci din acelu donu gloriosu alu seculului nostru.

Inea nu a batutu ór'a a 12-ea, inse e aprópe si atunci va fi tardiu!

Sórtea clerului e la tapetu.

Si cine e chiamatu de a o spriginí si de a se luptá pentru dens'a?

Clerulu.

Clerulu, pentru cà e caus'a lui, e bub'a lui carea numai elu singuru o scie legá, càci elu sente unde-lu dóre. Si e de sciutu, cà numai acelu ostasiu se lupta cu credintia si eroismu pentru patri'a sa, care e convinsu, cà prin caderea patriei e si caderea lui propria si a intereseloru generatiunei sale.

Càtra aceste, — asemenea acestora, — amu poté adauge sute de argumente si de scadieminte, care se astépta a se operá prin cleru, si care tóte ne provóca a ne intruni si a le suplini.

O parte insemnata din preotimea romana gr.

*) Scimu din fonte siguru cà Dlu Protopresviteru Petru Chirilescu cu totu adinsula se intereséza si voesce cu ori ce modru a infiintá reuniune in protopresviteratulu siesi submanuatu. Red.

or. din Lunca intrunindu-se in dilele trecute, cu ocaziunea conscrierii voturilor in Siepresiu si luandu in consideratiune greomintele la care trebuie se ne desceptamu, a decretatu: de o necesitate imperativa infintiarea unei Reuniuni preotiesci — de o camdata numai — protopresviterala.

Insa ca rezultatulu acelei consultatiuni sè se pòta mai usioru si mai tempuriu realisá, deocamdata sè se primésca de cei de facia numai in principiu si cu ducerea in sfersitu a acestui principiu sè se róge capulu protopresviteratului; adeca: sè se insarcineze unu individuu din cei de facia de a rogá pre prea onoratu dnia Ta, ca pre capulu clerului din acestu protopresviteratu in numele tuturor preotiloru din Lunca, ca cu ocaziunea convocarei celui mai de aprópe sinodu protopresviteralu, se binevoesci a convocá pre totu clerulu din protopresviteratu de si nu sunt membrii sinodului, pentru de a ne poté consultá in meritulu infintiandei Reuniuni protopresviterale.

Fiindu insarcinatu subserisulu de a Vi impartasi acestu decisu: amu onóre prin acést'a cu tóta stim'a a Vi-lu substerne si totu odat'a a Ve si róga in numele preotiloru din Lunca si in interesulu clerului intregu si chiaru in interesulu natiunei ca se binevoesci a satisfice acestui decisu, adeca de a convocá pre toti preotii din protopresviteratulu Chisineului pentru de a ne consultá asupra acestui obiectu importantu si de mare interesu.

Pre langa care recomandandu-me sum etc. etc.

Mihailu Sturz'a.
preotu in Siepresiu.

Predica la diu'a santului Ilie.

(din predicile lui Petru Maioru.)

Folosulu necasuriloru.

„Éta fericimú pre cei ce au rebdatu“ Iacob. V. II.

Precum in mare, pescii cei mari manca pre cei mici, asia in lumea acést'a omenii cei mai tari si mai puternici pre cei mai slabi si mai nepotentiosi fara de mila ii necadiescu, ii asuprescu si ii strica; si precum marea neci odata nu e in odihna, si multi sunt periclitati intr'ens'a, asia lumea acést'a pururea fara statornicia acum aduce omului unu valu, acum altulu, si de tóte partile este incongiuratu ticalosulu omu a-si perde sufletulu. Ci nu ve spaimantareti necaditiloru pamenteni, neci sè se slabésca inim'a vóstra, candu gemeti sub amarele greutati, care vi

vinu asupra in viati'a acést'a. Cà nu indesiertu, c-spre folosulu vostru slobóde Domnedieu necasurile asupr'a vóstra. Pentru acea pre toti càti au fostu cu rebdare intru necasurile sale, intru carii cu lauda se numera si santulu profetu Ilie a carui'a serbatóre tienemu astadi, ii fericesce sant'a scriptura: „Éta fericimú pre cei ce au rabdatu.“ Cà cei ce sunt apasati de necasuri antaiu se abatu dela pecate, a dou'a se descépta a face fapte bune, care doue lucruri pàna ce pre scurtu le voiu adevéri: luati amente!

Pré chiaru lucru e, cumca necasurile abatu pre ómeni dela pecate. Én spuneti-mi, pre Nabuchodonosoru imperatulu, care facuse unu chipu mare cioplitu, si sub siuguvina capului poruncise, ca tóte némurile ca lui Domnedieu sè se inchine lui; ce cauza lu-abatù dela fàra de legea lui, si lu-facù se cunósca pre Domnedieulu celu adevératu? Necasulu acel'a carele cu aceste cuvinte ni-lu lasa scrisu profetulu Danielu IV. 30. „Intru acel'a césu s'a plinitu cuventulu asupr'a lui Nabuchodonosoru, si s'a scosu dintre omeni si érba ca unu bou a mancatu, si din ró'a ceriului s'a vapsitu trupulu lui, pana a crescutu perii lui ca perii leiloru, si unghiele ca ale paseriloru.“ Spuneti-mi pre tiranulu Antiochu cine-lu trase dela truff'a lui cea mare si-lu silí a grai aceste cuvinte: „Dreptu e a se supune lui Domnedieu, si celu ce e pamenténu se nu se asemene lui Domnedieu.“ (a II-a carte a Macaveiloru IX. 12.) nu alta, fara necasulu acel'a ce se scrie acolo v. 9. dicendu: „Din trupulu acestui paganu isvoré vermi vii, si traindu elu in chimuri, si in doreri, cadé de pre elu carnea lui, si de putórea lui tóta tabar'a se ingreuia nepotendu suferé putórea.“ Si pre fiulu celu retacitu acariu'a viatia o povestesece Luc'a c. XV. au nu lips'a acea, ca erá silitu de fóme a mancá inpreuna cu porcii radacini, lu-intórse la cas'a tatalui seu, si-lu facù a se càl de viati'a cea necurata. Càti sunt si altii, pre carii necasulu ii-a constrinsu a se abate dela retacire! Ba si noi, candu cu ceva bóla séu cu alta nenrocire ne pedepsesece Domnedieu, au nu ni venimú in fire, si ne intorcemu dela rele? Neci nu e mirare; pentrucà precum foculu trage din fieru ruginá, asia si sufletulu prin necasuri se departa de pecate. Dreptu, sunt unii impetríti, carii candu cu ceva necasu sunt cercetati dela Domnedieu, nu numai nu se abatu dela pecate, ci cu Faraonu mai vertosu se inrentatiescu, si cartescu asupra lui Domnedieu. Éra voi buniloru crestini, se nu nrmati ace-lora, ci candu patimiti vr'o nevoe, vr'unu necasu.

atunci mai vertosu se ve departati dela pecate, de órace pentru aceea le slobóde acelea Domnedieu asupr'a vóstra, ca prin ele, precum prin o mediu-locire pré folositória asupra peccatoru, se ve feriti de peccate.

Ba, si spre fapte bune descépta necasulu pre ómeni. Chiaru urméza acést'a din cuvintele acele a le santei scripturi: „*Asemenea e imperati'a cerinlui grauntiului de mustariu.*” (Mateiu XIII. 31.) Pentruca precum grauntiulu de mustariu pana nu se piséza nu-si arata virtutea sa; de órace pana e intregu e dulce, éra déca se piséza iute fórte, si atunci si-arata tari'a care éra ascunsa in leuntruulu lui; asia si ómenii cei tematori de Domnedieu, candu sunt departe de necasu, nu sunt bagati in séma, si se vedu a fi prosti, éra de vine asupr'a loru ceva nevoie, ceva necasu, atunci se ivescu cele ce erau mainainte ascunse in leuntruulu loru, si tóte cele ce se vedéu a fi nebagate in séma inleuntruulu loru, se atifiáu spre deprindere in fapte bune. Esemplu aretatu ni e patriarchulu Iobu, carele macar cá inaintea lui Domnedieu éra bunu, ca celu ce éra „*fára de prihana, dreptu, adevératu, cinstitoriu de Domnedieu, si se feré de totu lucrulu reu.*” (Iob. c. I. v. I.) totusi tóte, acestea bunatati erau ascunse in inim'a lui: ér candu fú de tóte ale sale lipsitu, candu fii lui fusera ucisi, animalele lui rapite, si insusi fú pedepsitu cu huba rea dela petióre pana la capu, care nimenea nu grigé ca se-o vindece, ci siedindu in ganoiu afara de cetate cu unu harbu si-radé puroile sale, atunci mai vertosu se apucá de fapte bune, atunci intr'atá a si-aretá cele ascunse ale inimei sale, cátu tuturoru ómeniloru se facú esemplu de rebdare si ne intinata oglinda. Si imperatulu Davidu, candu éra alungatu, si cautatu spre mórté de fiulu seu Avesalonu, candu Semei lu-ocará si lu numé barbatulu sangiuriloru, si fára de lege, macaru de poté se resbune asupr'a lui, totusi cu inima buna suferi, dicéndu slugiloru sale carii se ceréu ca se ii-slobóda se lu-omóre: „*Lasati-lu pre elu se blasfeme, cá Domnulu a disu lui*” (a II. carte a imperatiloru XVI, 11.)

O! cáti sunt intre ómeni, carii candu li cura tóte lucrurile bine, i-si uita de Domnedieu, si de a face bine. Éra candu ii-inbuldiesce fómetea, ciun'a, resbelulu si alte nevoi, atunci cu fierbintiéla se róga lui Domnedieu, cérca biseric'a, ajuna, dau milostenii, si se deprindu in fapte bune, si se pocaescu. Deci, de ve cercetéza Domnedieu, fratiloru, candava cu vre o nevoie cu vre'unu necasu, acel'a fára de cartire, si cu pace se

lu-suferiti; cu acel'a se ve des ceptati a ve abate dela peccate, si a ve deprinde in fapte bune, ca se poteti acolo ajunge unde „*mórtea nu va fi mai multu, neci plangere, neci dorere nu va fi mai multu.*” (Apocalipsu XX. 4.) Si unde in vecii veciloru se ve bucurati, si se ve veseliti.

Nr. 636. Pl.

Regulamentu

pentru procedura la alegerea de protopresviteru.

§ 1. Comisariulu consistorialu denumitu in sensulu §-lui 51. din statutulu organicu, indata dupa primirea misiunei sale comisariali convóca comitetulu protopresviteralu la siedintia estraordinaria spre acelu scopu: ca cu privire la §. 63. si dupa analogi'a §-lui 23. punc. 5. din statutulu organicu, se escrie si publice concursu pentru deplinirea postulu vacantu protopresviteralu.

§. 2. In astfelu de siedintia a comitetulu protopresviteralu presidiulu compete comisariulu consistorialu, care fiindu denumitu din cleru, in afacerea acést'a suplinesce locul protopresviterulu, si cu care comitetulu are de a se intielege relativu la modalitatea si la terminulu concursulu.

§. 3. In publicatiunea de concursu se va espune specificu dotatiunea legata de postulu protopresviteralu, apoi conditiunea basata pe §. 33. din statutulu organicu si pe decisiulu sinodulu eparchialu din 7 19. Aprile 1871. Nr. 39. ca adeca recurintii se produca documinte autentice despre acea: cá pelanga sciintiele teologice, posedu si cele juridice séu barem filosofice, si cá sunt binemeritati pe terenulu bisericescu: — ér altu feliu de conditiuni restringatorie nu au locu, decátu anea aceea: ca protopresviterulu, ce se va alege, se locuiasca in sinulu protopresviteratulu seu, precumu cere §. 29. din stat. org.

§. 4. Terminulu preclusu pentru darea suplicelor e de a se cumpeni asia: ca acela se nu fie mai scurtu decátu de patru, dar nici mai lunga de cátu de siése septemani, compute de dela diu'a, pe care se póte asteptá prim'a publicare a concursulu in foia oficiala.

§. 5. Concursulu e de a se publicá de siése ori in numeri separati ai fóiei oficiali.

§. 6. Doritorii de a ocupá postulu protopresviteralu sunt de a se îndrumá in publicatiunea de concursu, ca suplicele loru, provédute cu trebuin-tiésele documinte si cu espunerea aniloru etatei si ai servitiulu bisericescu. — se le tramita in terminulu

preclusu la comisariulu consistorialu, a caruia locuintia va trebui se se anunésca in publicatiune.

§. 7. Comisariulu consistorialu va deschide o tabela pentru insemnarea recurintiloru, dupa urmatóriele rubrice: 1) Numerulu curinte; 2) Datulu presentei, 3) Numele, caracterulu si locuintia; 4) Anii etatei; 5) Anii servitiului bisericescu; 6) Candu, si unde au absolvitu studiele juridice, séu barem cele filosofice? 7) Candu fi unde au absolvitu studiele teologice? 8) Trasuri recomandatorie din conduita. 9) Alte reflesiuni.

§. 8. Espirandu terminulu concursului, comisariulu va incheiá consemnarea recurintiloru, si déca comitetulu protopresviteralu áncá nu aru fi convocat, — ilu va convocá la o siedintia noua extraordinaria, ca sé iée notitia despre rezultatulu concursului, sé compuna lista candidatiloru, si sé se consulte despre terminulu, pe care comisariulu aru avé sé convocé sinodulu protopresviteralu pentru efectuarea alegerii.

§. 9. Lista candidatiloru o va staveri comitetulu protopresviteralu in contielegere cu comisariulu consistorialu; unde preste totu e de observatu: cá in lista candidatiloru sunt de a se luá toti acei recurinti, cari posedu cualificatiunea prescria mai sus in §. 3. spre care scopu despre censurarea cualifscatiunei se va luá protocolu, si acela se va alaturá la actele alegerii.

§. 10. La casu, déca intre comisariulu consistorialu si intre comitetulu protopresviteralu nu aru succede contielegere in privintia staverii listei candidatiloru. — lucrulu se va substerne la consistoriu pentru decidere, motivanduse parerile din ambele parti.

§. 11. Alegerea, ce se face in sinodulu protopresviteralu, dupa §. 53. din statutulu organicu, propriaminte e o candidare séu propunere de trei: fiindu rezervata consistoriului denumirea unuia din cei trei propusi de sinodu; — asiadar numai atunci se pote convocá sinodulu pentru alegerea de protopresviteru: déca se afla celu pucienu trei recurinti cualificati; ér la casu contrariu e de a se sistá procedur'a si a se cere inviatiune ulterióra dela consistoriu, care ascultandu parerea, ce va fi data din partea comitetului protopresviteralu, va dispune cele necesarie pentru alegere, séu pentru concursu nou.

§. 12. La defigerea terminului si la convocarea sinodului alegatoriu trebue sé se spuna apriatu loculu unde se va tiené. — apoi diu'a si ór'a, in care se va incepe actulu sinodalu; totuodata pelanga §. 42. din statutulu organicu, care dispune a se face convocarea nainte cu 14. zile, — e de a se tiené in vedere si cursulu mesurorulu luate de consistoriu pentru spo-

rirea membriloru sinodali la numeru duplu, precumu ceru §§. 39. si 40. din statutulu organicu; unde mai alesu vine de observatu: ca sinodulu alegatoriu sé nu se intrunésca nainte de ce voru fi terminate alegerile de membri sinodali in cercurile electorale; despre ce comisariulu consistorialu va fi inseintiatu dela consistoriu.

§. 13. Actulu alegerii de protopresviteru se intempla in sinodulu protopresviteralu sub presidiulu si conducerea comisariului consistorialu, observanduse esactu si la acestu sinodu §§. 43. 44. 46. 47. 48. 49. 51. 52. si 53. din statutulu organicu; unde cu privire la §. 53. de osebi vine de observatu: cá alegerea se efectuesce prin votisare secreta, si nici decumu prin aclamatiune séu prin votisare patenta.

§. 14. Votisarea se face prin siedule, adeca: fiesce-care membru alegatoriu in fatia sinodului predá in persóna la presidiu o siedula impaturata, carea in partea din launtru, fara espunerea numelui votisantelui, sé fie deplinita cu votu intreitu, adeca: cu numele aceloru trel individi, pre cari cu privire la lista candidatiloru staverita prin comitetulu protopresviteralu, votisantele ii afla demni, de a fi presentati consistoriului pentru a denumi dintre ei pre unulu.

§. 15. Presiedintele comisariu consistorialu va fi cu atentiune, ca nucumva unu alegatoriu se dee mai multe siedule de votisare, decâtu un'a; spre care scopu la culegerea voturiloru va avé la mana catalogulu tuturoru membriloru sinodali in ordulu alfabeticu, din care va chiamá dupa nume pre totu insula la votisare, apoi va primi iususi dela fiesce care siedula, si o va pune într'o urna; ér pre cei ce au votisatu, ii va insemná in catalogu cu unu semnu anumitu.

§. 16. Dupa-ce voru fi strigati la votisare toti membrii sinodului, — se va cautá, déca au mai ramasu dóra unii, cari din orice cauza nu au votisatu: si déca se voru aflá de aceia, presiedintele comisariu li vá acordá unu restimpu de 1/2 óra spre a-si poté dá supletorie voturile; insemnandu apoi si pre votisantiu supletori cu semnu usitatu. — In casu extraordinariu restimpulu de 1/2. óra se poté prolongi.

§. 17. Culeganduse tóte siedulele de votisare, acele se voru mesticá bine in urna; apoi fara a se deschide, se voru numerá, si aflanduse, cá sunt chiaru atátea, câtu sunt cei ce au votisatu, se voru numerisá cu numeri eurinti incepandu dela 1.; si dupa tóte aceste se va face scrutiniulu voturiloru cu observarea urmatórielor:

a.) Numai acele voturi se voru considerá de valide, care voru fi date pentru individi cualificati si primiti in list'a candidatiloru; — ér cele ce nucumva voru fi date pentru altii, se voru considerá de nule.

b.) Numele unui individu candidatú numai odata póte ocure in un'a aceeași lista de votisare; prin urmare repetirea numelui vre unui candidatú in un'a lista se va considerá de nula.

c.) Acei candidati, cari au asemenea nume, se voru insemná in siedule cu notele lorú distinctive adeca cu caracterulu, locuinti'a, si altele.

d.) Déca in vre-o siedula aru fi mai multe voturi, de câtu trei: tóte cele ce sunt peste trei voturi valide, se considera de nule.

e.) Voturile valide se numera si atunci, candu acele in unele siedule aru fi mai putiene de câtu trei: adeca candu unulu séu doue locuri séu chiaru tóte trei aru fi lasate góle.

f.) Voturile nelegibile, séu cari in ori-ce modú sunt dubie, se voru considerá de nule.

g.) La fiesce-careá siedula se voru computá câte trei voturi separate, precum acele séu sunt valide séu sunt lasate ori considerate de góle.

§. 18. Pentru numerarea si sumisarea voturilor pe latulu unei cóle de papiru se voru deschide de susu in josu atâte rubricé câtú sunt individií candidati, mai avendu locu la inceputu o rubrica paralela pentru numerulu curinte, ér alt'a la capetu asemenea paralela pentru voturile góle.

In cól'a acést'a se voru insemná cele trei din fiesce careá siedula, luanduse siedulele in rondú dupa numerulu lorú curinte, si insemnanduse fiesce care votu in rubric'a sa, dupa cum acéla e datú pentru unulu séu altulu dintre candidati, séu e lasatu, ori e consideratu de golu.

§. 19. Incheinduse numerarea voturilor singuraticé. — rezultatulu se va constató la protocolu, in care se va spune dupa nume: cari membrú au votu satu, si cari nu; apoi cum s'au impartitu voturile valide, adeca: câte a intrunitu unulu; câte altulu; câte alu treilea, si câte fiesce-care din ceialti candidati, si in urma: câte voturi góle au fostu in siedule. — Sum'a tuturorú voturilor valide la olalta cu cele góle, trebue se dée esactu triplulu numerulu membriloru, cari au votisatu.

§. 20. Dupa inchiarierea scrutiniului, siedulele de votisare se voru aduná dupa numerulu lorú curinte într'o legatura; apoi se voru pune sub coperta si se voru obsigilá cu sigilulu presiedintelui si alu altorú

doi membri dintre alegetori. — Siedulele asia inchise se voru alaturá la actele alegerii, fiindu rezervata consistoriului nimicirea lorú la casu, déca nu va mai fi de a se face usu oficiosu de ele.

§. 21. Acei trei individi, cari voru fi intrunitu cele mai multe voturi, se voru presentá din sinodu consistoriului pentru a denumí pre unulu din ei; substernanduse totodata protocolulu si tóte actele electorali.

Déca in sa la deplinirea numerulu de trei, duoi séu mai multi aru fi intrunitu asemenea voturi: intre densii va decide sórtea, carea analogu cu §. 91. punc. 4). din stat. org. se va esecutá in faci'a sinodului; ér comisariulu consistorialu, déca nu e deodata membru alesu alu sinodului, — nu are votu la alegere.

§. 22. Sinodulu protopresviteralu convocatu pentru alegerea protopresviterulu, nu póte intrá in discusiunea altorú obiecte, afara de cele ce au strensa legatura cu alegerea de protopresviteru.

Oradea-mare, 22. Octobre, 1871.

Consistoriulu gr. orient. oradani.
Mironu Romanulu
Arhimandritu si vicariu episcoposen.

Crim'a se pedepsece insasi pre sine.

„Journal de Monton“ descrie urmatori'a istoria rusésca, ce s'a intemplatú sub stapanirea tiarulu Nicolau.

Unu Domnu mare avendu o misiune de importantia in cutare cetate a Rusiei, a descalecatu într'unu otelu de rangulu primu.

Precum se scie, odaile in oteluri cam de regula asia sunt edificate, cà sémena un'a cu alt'a Le desparte unu parete subtire, incátu se potú audí cele ce se petrecu in odaile din vecinatate.

O asemenea odaie ocupase Domnulu de mai sus. Avea unu vecinu misteriosu.

Acestu vecinu peste di venea si se indepartá totu in aceeași óra cu punctualitatea unui cronometru.

Acésta giurstare l'a facutu curiosu pre Domnulu mare din vecinatate. Deci a sciricitu si s'a informatu cà vecinulu misteriosu e unu Jidovu.

Curiositatea Domnului trebuiá sè se moicoméscá, si strung'a chiaiei erá tocmái acomodata pentru spionagiu.

Domnulu dara s'a pusú cu urechi'a la strung'a chiaiei acelei usie, carea impreună ambele odai.

Vediú cum vecinulu Jidovu, dupa ce s'a uitatu inpregiuru si s'a convinsu, cà e singuru, intrá in

alcovulu unde erá patulu, si aduse de acolo o cutia (ladutia), carea, dupa opintirea Jidovului cu ea, trebuiá se fie câtu de grea.

Jidovulu puse cuti'a pe mésa, si érase se uita in giurulu seu in tóte laturele. Dupa aceste deschise cuti'a, si scóse din ea o a dou'a cutia, éra din a dou'a scóse apoi a trei'a cutiutia.

Acést'a o deschise Jidovulu cu aceasi precautiune ca si cele de mai nainte.

Ochii Jidovului se lasara pe cuti'a a trei'a, si contemplau cu curiositate cuprinsulu aceleia. Dupa contemplare incepù a scormoní in cutia cu manile tremurinde, ca si candu l'ar scuturá frigurile. In urma scóse din cutia unu pachetu mare de banenote.

Cuprinsulu cutiei a trebuitu se aiba o valóre de milióne de ruble.

Domnulu celu mare stete ca si inlemnitu.

Totu aceasi scena se repetié in tóta sér'a.

La privirea acestei avutii immense incepura cugete dracesci a fulgerá crerii capului panditoriului. Elu se resolví a-si apropiá caset'a cea tripla a Jidovului, séu celu pucinu cuprinsulu acesteia.

„Unu Jidanu!“ — dise elu intru sine, — ce-mi pasa? De ar cutezá se-mi contra stee, me voiu ingrigí de elu ca se taca!“

Domnulu celu mare mérse la primul oficiante policialu alu cetatii, carele cunoscendu-lu atátu pre densulu, câtu si inalt'a lui misiune, 'lu primí cu o subordinatiune slavésca.

„Domnule“ — dise elu diregetoriului de politia — „eu sum victim'a unui furtu, a unui furtu greu.“

„Domni'a Ta, Domnule?“

„Eu insumi!“

„Si cine ar fi cutezatu —“

„Unu Jidovu! — Odaí'a mea in otelulu X . . . se afla langa a lui. Papirele mele de pretiu erau sub chiaie tripla, inchise intr'o cutia intreita. Vecinulu meu a strabatutu pe usi'a ce impreuna odaile nóstre la mine si mi a rapitu banii.“

„Oh — oh! Furtu si navalire! — aceste se pedepsescu cu deportare in Siberi'a pe viétia. Se mergemu se lu-arestamu pre misielulu acel'a fara amanare.“

Siefulu de politia porní numai de câtu spre otelu, acompaniatu de asia numitulu pagubasiu si de mai multi agenti.

Chiar atunci sosisè si Jidovulu in locuinti'a sa.

„In numele Tiarului deschide!“ strigá diregetoriulu politiaiu batendu la usia.

Jidovulu deschise numai decátu.

De locu ce vediù elu pre siefulu dela politia si pre tovarasii acestuia, indata i se schimosí faci'a si pe buzele-i galfede se iví unu zimbetu durerosu.

„Sciu ce cauti, Domnulu meu!“ disè elu — intr'o clipéla ti-voiu stá la dispusetiune.“

Mérse in alcovu.

Peste o secunda pocni ó impuscatura. Ei navalira in alcovu. Jidovulu si-a repeditu unu glontiu pr'in capu.

„Misielulu!“ eschiamá siefulu politiaiu. „Insusi pre sine s'a judecutu!“

Domnulu mare, càtra carele fusera aceste vorbe indreptate, stá amutitu facia de acésta desvoltare a lucrului.

Siefulu politiaiu continua:

„Éta Domnulu meu aci ti-predau caset'a tripla si chiaile; se cercamu mai antaiu coprinsulu, si se vedemu, cà este óre deplinu.“

Deschisera cuti'a si visitara banenotele

Intre aceste, fruntea siefului politiaiu incepù a se increti si faci'a densului lua o spresiune intunecósa.

„Esti siguru Domnulu meu, cà banenotele aceste sunt ale Domniei Tale?“ intrebà elu.

„Fàra indoéla.“

„Iuri cà sunt ale Dtale?“

„Iuru!“

„Asia dara Domnulu meu, in numelə Tiarului te detienu. Banenotele aceste sunt false.“

Domnulu celu mare erá nemicitu. Dar ce se si raspunda.

Elu fù detienutu, trasu innaintea tribunalului si condamnatu la lucru de ócne in Siberi'a pe tóta viétia.

Talcuirea acestei drame e simpla. Jidovulu a fostu unu falsificatoriu. Candu intrà politia in odaí'a densului, elu credea cà e descoperitu si se predede mortii.

VARIETATI.

* * Totu mereu incurgu la Ven. Consistoriu relatiunile oficiali, cà licuidarea socotiloru bisericesci intimpina stavile, ma cu pucina esceptiune, nu se afla nici crestini carturari cari s'aru resolví a primi sarcin'a onorifica de licuidatoriu. Destulu cà activitatea venerabilului consistoriu pucinu resultatu va poté secerá déca nu va dispune cu organe esterne ascultatórie. Cu tréb'a licuidarii tocmaj asia stamu ca si cu a inspectoriei scóleloru, déca nu mai reu.

* * (O *invențiune importanta pe terenulu telegrafiei*)
 Invențiunea importanta, ce s'au facutu de către unu germanu pe terenulu telegrafiei, si care avea a se esegutá cu capitale anglese, ocupa de eurendu tóte foilé si fu priimita pretutindene cu cea mai mare recunoscintia si incuragiare. Nu aru fi cea inteia mare invențiune, ce s'a facutu de odata in doue locuri; si dupe sciintie sosite de peste Ocean, se pare ca America nu va remane fãra a luá parte la reform'a ce este a se introduce in sistemulu telegraficu, déca nu cumva va disputá si dreptulu de prioritate alu geniului germanu. — Tarif'a actuala intre Chicago si New-York este de 1 dolaru pentru o depese, si o sãrma e capabila a transmite aprópe de 900 cuvinte pe ora. Se dice acum, cã se va introduce eurendu in Washington si New-York unu sistemu nou de telegrafie, prin care sè se póta tramite telegrame de 100 cuvinte cu pretiulu de 20 centime la ori ce departare, si care pune in posibilitate espeduirea a 600 depese totu de acea lungime pe óra. Se dice ca s'a incercatu acestu sistemu si cã reusit'a lui este fãra indoiala.

Esecutarea practica consista intr'acést'a cã compani'a antreprenorilor da publiculu unu alfabetu telegraficu, cu care in putine zile se póte familiarisá ca si cu alfabetulu ordinaru. Priu midiloculu unei masini mici depes'a, ce cineva voesce a o espedui, se tiparesce in locu de a se scrie, séu mai bine disu, se strapunge in semne telegrafice pe o panglica de chartia. Acést'a depesa, fia ea de 10 séu 1000 cuvinte, se espeduesce totu cu aceeași intiéla la celu-l-altu capetu alu liniei. Espeduirea se efectuéa in proportia de 1500 cuvinte pe minutu. La sosirea ei, telegram'a se pune pe o alta masina, care tiparesce cu litere ordinarie in proportia de 3000 cuvinte pe óra. Se dice cã calculatia costului dupe cuvinte, nu se mai întrebuintia pe viitorime dupe usurintia cu care se efectua espeduirea; 100 cuvinte se considera dreptu o depesa si se voru transmite la 6000 mile departartare pentru 20 centime. Prefacerea in pretiuturile telegrafulu trebuie se devina in urma acestui sistemu neaparatu si totala, si trebuie se esereite o mare influentia asupra traficulu, mai alesu a celui prin cablulu Oceanulu. — In ce conecsiune sta invențiunea americana cu cea germana, nu cunoscemu. Aru fi inse interesantu, de a afla despre acést'a delusiri, cãci pe câte se vede, aici este o cestiune de prioritate.

* * „Der *Freimüthige*“ produce urmatóri'a istórii referitória la credinti'a desiérta a poporulu germanu. Arén'a evenimentulu este comun'a Bratelsbrunn aprópe de Nikolsburg: O tieranca, prin repozarea amatulu ei sociu intemp-lata nainte cu câtva tîmpu, traí in veduvia. Ea desi materialminte erá intr'o stare forte favoritória, sentié durere nespusa dupa barbatu; acést'a dorere inse fãra de veste se alinã, cã-ci intr'o nópte ivindu-i-se o figura la ferést'a, aduse tierancei vestea imbucuratória: cã e posibilu a eliberá pre barbatulu din Purgatoriu, déca ea pe sém'a densulu pentru o locuintia in ceriu va solvi o suma de 200 fl. Tierancii la întrebarea ei, i se spuse, cumca celce graesce catra dens'a, este însusi santulu Petru in propria-i persóna 'nalta, care afirmatiune deveni démna de crediemantu si prin chei'a

Proprietatea si editur'a teologiloru aradani.

rainulu, carea era spandiarata a laturea santulu. Si fiinduca in proportiune cu arend'a cea mare a corteleloru pe pamentu, pretins'a suma de 200 fl. pentru o locuintia in ceriu de felu nu se pareá esagerata: superstitiós'a muere fara de nici o observare inmanuã cerut'a suma antecesorelu *Infa-libilulu*. In nóptea urmatória éراسi compará St. Petru, i aduse veste, cum cã tóte sunt in ordine, si intréba pre tieranca, cã nu voesce dens'a a rescompará unu locu in ceriu si pentru sine, care pentru dens'a costa 600 fl. Tieran'a neavendu bani gata a casa, se rogá de Santulu, ca mane se vina éراسi, cã-ci trebuie sè aduca bani din cas'a de pastrare. Santulu cam mahnit se indepartá cu promisiunea cã mane va veni éراسi. In diu'a urmatória mergendu muerea la cas'a de pastrare, fí strabatatoriu la ochi cã dens'a banii abia depusi, acuma éراسi ii scóte, si incepura a scirici dela ea despre caus'a inpucinarii capitalulu asia de curundu depusu. Tieranc'a se dechiará cu tóta naivitatea, cã ea are lipsa de bani spre a-si castigá locu in raiu. Oficiantii i dederá sum'a ceruta fara de nici o observare, inse incunoscintiará despre mascarada gendarmari'a, cereia i si succese in nóptea cea mai de aprópe a arestá pre curiosulu Santu si a lu provedé cu o locuintia suterana. Amagitoriulu candu se vedíu prinsu, voié se-si faca eucerniculu rolu si mai de parte, ma incepú a blagoslovi pre gendarmi, cari inse fiindu capritiosi facia de acestu daru, pre St. Petru 'lu dusera la recóre.

* * *Telegrafulu* descrie person'a lui Chiru Gavriila, proprietariulu unui pensiunatu in urmatorele: erá mare in umeri, capulu in forma de capatine de zaharu; avea ochii atátu de infundati in capu si atátu de intunecosi in catu locuinti'a loru aru fi fostu buna de magadina de insielatérie, unde nu se vede de locu, ca se póta mai bine sè insiele lumea; avea nasulu tartitu, par'ca i-aru fi datu cine-va o lovitura de ciocanu peste elu; barb'a sa i erá alba, nu atátu de batranetie, ci de frica, cã se gasé asia de aprópe de o gura atátu de flamanda, care o amenintia in fia care minutu se o inghita; nu avea siése dinti in gura; gátulu seu era asia de lungu ca alu unu coeoru; era atatu de slabu, in catu candu se miscá, tóte ósele i sunau ca scheletulu unui cadavru. Palari'a ce purtá era gaurita ca o stracuratória, de dintii sióreciloru pe care ii atragé unsorea dupe ea, ca slanin'a din cursa; avea o haina care era dupa dis'a unora facuta printr'unu miracolu, cãci nu se putea vedé de ce colóre erá; unii vediend'o fara nici unu peru, dicéu cã era facuta de brisca, altii pretindén cã era fantoma de haina. De departe era négra, si de aproape lila; nu purtá nici guleru nici legatura. In fine, asia imbracatu, Faru fi laturu cine-va de unu adevveratu servitoriu alu mortii. Nu mai erau sióreci la elu, cãci aceste sarmane dobitóce erau silite sè se duca se-si cante de mancare. Se culcá pe o scandura si dormea numai pe parte, ca se nu tocésea plapam'a care i servea si de saltea. In fine, era unu arhiritiosu si unu proto-tilharu.

Pentru redactiune: **Vincentiu Mangr'a.**

Tipariulu lui Stefanu Gyulai in Aradu.